

Asia C-562/23

**Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 98 artiklan 1 kohdan mukainen
ennakkoratkaisupyynnön tiivistelmä**

Jättämispäivä:

11.9.2023

Ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin:

Upravno sodišče Republike Slovenije (Slovenia)

Ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskevan päätöksen tekemispäivä:

24.8.2023

Kantaja:

T-2 družba za ustvarjanje, razvoj in trženje elektronskih komunikacij in opreme d.o.o.

Vastaaja:

Agencija za komunikacijska omrežja in storitve Republike Slovenije

Pääasian kohde

Upravno sodiščessa [hallinnollinen tuomioistuin, Slovenia] nostettu kanne, jolla vaaditaan kumoamaan radiotaajuuksien jakamista koskevan päätöksen voimassaolon jatkohakemuksesta tehty hylkäävä päätös; eurooppalainen sähköisen viestinnän säännöstö; sääntelyn ennustettavuus oikeudenhaltijalle; unionin oikeuden säännöksen selkeys, täsmällisyys ja ehdottomuus; unionin oikeuden säännöksen suora sovellettavuus

Ennakkoratkaisupyynnön kohde ja oikeudellinen perusta

Unionin oikeuden tulkinta; SEUT 267 artikla

Ennakkoratkaisukysymykset

- 1) Ovatko eurooppalaisesta sähköisen viestinnän säännöstöstä 11.12.2018 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2018/1972] (jäljempänä EECC-direktiivi) 49 artiklan 1 ja 2 kohta selkeitä, ehdottomia ja riittävän täsmällisiä, jotta yksilöt voivat vedota niihin kansallisten hallintoviranomaisten ja kansallisten tuomioistuinten menettelyissä ?
- 2) Onko EECC-direktiivin 49 artiklan 1 ja 2 kohtaa sovellettava myös niiden radiotaajuusalueiden yksittäisten käyttöoikeuksien jatkamiseen, jotka on myönnetty ennen EECC-direktiivin voimaantuloa, ja mitä yleisiä perusteita tällaisessa tapauksessa sovelletaan päätettäessä, onko tiettyä yksittäistä käyttöoikeutta jatkettava?
- 3) Mikäli toiseen kysymykseen vastataan kieltävästi, onko niiden radiotaajuusalueiden yksittäisten käyttöoikeuksien, jotka on jaettu sähköisiä viestintäverkkoja ja -palveluja koskevista valtuutuksista 7.3.2002 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2002/20/EY (jäljempänä valtuutusdirektiivi) voimassa ollessa, asianmukaista kestoja ja siten niiden mahdollista jatkamista arvioitaessa sovellettava valtuutusdirektiivin 5 artiklan 2 kohdassa vai sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen yhteisestä sääntelyjärjestelmästä annetun direktiivin 2002/21/EY, sähköisten viestintäverkkojen ja niiden liitännäistoimintojen käyttöoikeuksista ja yhteenliittämisestä annetun direktiivin 2002/19/EY ja sähköisiä viestintäverkkoja ja -palveluja koskevista valtuutuksista annetun direktiivin 2002/20/EY muuttamisesta 25.11.2009 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (jäljempänä valtuutusdirektiivin muuttamisesta annettu direktiivi) 5 artiklan 2 kohdan neljännessä alakohdassa tarkoitettua säännöstä, ja ovatko nämä säännökset riittävän selkeitä, ehdottomia ja täsmällisiä, jotta radiotaajuusalueiden yksittäisten käyttöoikeuksien keston asianmukaisuutta voidaan arvioida niiden nojalla?
- 4) Mikäli kolmanteen kysymykseen vastataan myöntävästi, mitä perusteita on sovellettava arvioitaessa radiotaajuusalueiden yksittäisten käyttöoikeuksien keston asianmukaisuutta tai velvollisuutta niiden pidentämiseen?
- 5) Mikäli ensimmäiseen, toiseen tai kolmanteen kysymykseen vastataan myöntävästi, onko oikeuksien jatkamista koskevassa päätöksessä otettava huomioon se, että mahdollisuus 15 vuoden määräajan ylittävään jatko aikaan oli mainitun käyttöoikeuden päättyessä voimassa olleissa kansallisissa säännöksissä nimenomaisesti suljettu pois?

Unionin oikeuden säännökset, joihin viitataan

Sähköisiä viestintäverkkoja ja -palveluja koskevista valtuutuksista 7.3.2002 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2002/20/EY (jäljempänä valtuutusdirektiivi), erityisesti 5 artikla;

Sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen yhteisestä sääntelyjärjestelmästä annetun direktiivin 2002/21/EY, sähköisten viestintäverkkojen ja niiden liitännäistoimintojen käyttöoikeuksista ja yhteenliittämisestä annetun direktiivin 2002/19/EY ja sähköisiä viestintäverkkoja ja -palveluja koskevista valtuutuksista annetun direktiivin 2002/20/EY muuttamisesta 25.11.2009 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/140/EY (jäljempänä valtuutusdirektiivin muuttamisesta annettu direktiivi), erityisesti 3 artikla;

Euroopan sähköisen viestinnän säännöstöstä 11.12.2018 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2018/1972 (jäljempänä EECC-direktiivi), erityisesti 49 artikla, 50 artiklan 1 kohta ja 124 artikla

Kansalliset säännökset, joihin viitataan

Slovenian tasavallan perustuslain 155 §:ssä säädetään seuraavaa:

”Laeilla, muilla yleisesti sovellettavilla säännöksillä ja toimilla ei voi olla taannehtivaa vaikutusta. Ainoastaan lailla voidaan säätää, että tietyillä sen erityissäännöksillä on taannehtiva vaikutus, mikäli yleinen etu sitä vaatii, ja edellyttäen, ettei se vaikuta saavutettuihin oikeuksiin.”

Sähköisestä viestinnästä annettu laki [Zakon o elektronskih komunikacijah (ZEKom)]

ZEKomin 50 1§:ssä säädettiin seuraavaa:

”(1) Radiotaajuuksien jakamista koskevan päätöksen tekee sääntelyelin määrääjäksi ja täsmällisemmin korkeintaan 15 vuodeksi, lukuun ottamatta niiden radiotaajuuksien jakamista, jotka on tarkoitettu ilmailun ja meriliikenteen matkaviestinliikenteen palveluihin.

— —”

ZEKomin 51 §:ssä säädettiin seuraavaa:

”Radiotaajuuksien jakamista koskevan päätöksen voimassaoloaika voidaan jatkaa oikeudenhaltijan pyynnöstä, mikäli kaikki näiden radiotaajuuksien käyttöoikeuksien voimassaolon päättyessä voimassa olleet perusteet täyttyvät”.

Zakon o elektronskih komunikacijah (ZEKom-1), joka korvasi ZEKomin 15.1.2013 ja jota sovellettiin 9.11.2022 saakka, sillä 10.11.2022 tuli voimaan Zakon o elektronskih komunikacijah (ZEKom-2), jolla EECC-direktiivi on saatettu osaksi kansallista lainsäädäntöä.

ZEKom-1:n 53 §:n 1 momentissa säädettiin seuraavaa:

”Radiotaajuuksien jakamista koskevan päätöksen tekee sääntelyelin määräajaksi ottaen päätöksessään huomioon asianmukaisen investointien kuolettamisajan, ja joka tapauksessa enintään 15 vuodeksi, lukuun ottamatta niiden radiotaajuuksien jakamista, jotka on tarkoitettu ilmailun ja meriliikenteen matkaviestinliikenteen palveluihin.”

Mainitun lain 54 §:n 1, 5 ja 6 momentissa säädettiin seuraavaa:

”(1) Radiotaajuuksien jakamista koskevan päätöksen voimassaoloaika, loppukäyttäjille suunnattujen yleisten viestintäpalveluiden tarjoamisen varmistamiseksi myönnettäviä radiotaajuuksia koskevia päätöksiä lukuun ottamatta, voidaan jatkaa oikeudenhaltijan pyynnöstä, mikäli kaikki näiden radiotaajuuksien käyttöoikeuksien voimassaolon päättyessä voimassa olleet perusteet täyttyvät, ja ottaen huomioon myös päämäärät, joista säädetään tämän lain 194, 195, 196 ja 197 §:ssä.

[– –]

(5) Mikäli jatko aika myönnetään, sääntelyelin tekee uuden radiotaajuuksien jakamista koskevan päätöksen.

(6) Radiolaitteiden mittaus-, varmentamis- ja muiden todentamistarpeiden täyttämiseksi sekä yleisötilaisuuksia varten tarkoitettujen radiotaajuuksien jakamista koskevien päätösten voimassaoloaika ei voida jatkaa”.

ZEKom-1:n 240 §:ssä säädetään, että ZEKomin nojalla tehtyjä päätöksiä voidaan muuttaa tai kumota tai ne voivat raueta ZEKom-1:ssä säädetyin perustein ja tavoin.

ZEKom-2:n 307 §:ssä sen sijaan säädetään, että ZEKom-1:n nojalla tehdyt päätökset, joiden voimassaoloaika ei ZEKom-2:n voimaan tullessa ollut vielä päättynyt, voidaan muuttaa tai kumota tai ne voivat raueta viimeksi mainitussa laissa säädetyin perustein ja tavoin.

Tiivistelmä pääasian tosiseikoista ja menettelystä

- 1 T-2 d.o.o. -televiestintäyhtiöllä, joka on kantajana nyt esillä olevassa asiassa, oli radiotaajuusalueiden 1935 MHz–1950 MHz ja niihin yhdistettyjen taajuusalueiden 2125 MHz–2140 MHz ja 1910 MHz–1915 MHz yksittäinen käyttöoikeus, joka oli myönnetty 21.9.2006 ja 21.9.2021 väliseksi ajaksi päätöksellä, jonka tarkoituksena oli taata loppukäyttäjille suunnattujen yleisten viestintäpalveluiden varmistaminen (jäljempänä radiotaajuuksien jakamista koskeva päätös). Kantaja haki 20.8.2021 päivätyllä hakemuksella radiotaajuuksien jakamista koskevan päätöksen voimassaolon jatkamista siltä osin kuin se koski dupleksitaajuusparia 1935 MHz–1950 MHz ja 2125 MHz–1950 MHz.

- 2 Agencija za komunikacijska omrežja in storitve Republike Slovenije (Slovenian tasavallan viestintäverkoista- ja palveluista vastaava sääntelyelin), nyt esillä olevan asian vastaaja, hylkäsi radiotaajuuksien jakamista koskevan päätöksen jatkohakemuksen 1.10.2021 ja perusteli hylkäävää päätöstään sillä, ettei sellaisen radiotaajuuksien jakamista koskevan päätöksen, jonka tarkoituksena oli taata loppukäyttäjille tarkoitettut yleiset viestintäpalvelut, voimassaoloaikaa ZEKom-1:n nojalla ollut mahdollista jatkaa 15 vuoden määräajan jälkeen. Vastaajan mukaan EECC-direktiivin 49 artiklan säännöstä, johon kantaja viittaa, ei voida soveltaa voimassaolon jatkamista koskevaan päätökseen, koska se ei ole oikeudellisesti täydellinen. Mainittu säännös on osittain avoin siltä osin kuin sitä on täydennettävä konkreettisilla sisällöillä, ja siinä myös jätetään jäsenvaltioille harkintavaltaa päättää tavoista, joilla säännös on saatettava osaksi kansallista lainsäädäntöä. Esimerkiksi Slovenian tasavalta on päättänyt, ettei se saata EECC-direktiivin 49 artiklan 2 kohtaa lainkaan osaksi uutta lakia, vaan on jo alun alkaenkin säätänyt oikeuksien 20 vuoden voimassaoloajasta.
- 3 Vastaaja katsoo, ettei EECC-direktiivin 49 artiklassa edes säädetä radiotaajuusalueiden käyttöoikeuksien automaattisesta jatkamisesta kantajan esittämällä tavalla. Lisäksi yksittäisten [käyttöoikeuksien] voimassaolon jatkamisesta EECC-direktiivin 49 artiklan 3 kohdan mukaisesti, jotta sääntelyn ennustettavuus voitaisiin taata 20 vuoden ajaksi, säädettiin ensimmäistä kertaa vasta tässä direktiivissä. Tämä kuitenkin merkitsee sitä, että oikeuksien jatkamisen perusteiden on oltava tiedossa jo radiotaajuuksien käyttöoikeuksia jaettaessa. Vuonna 2006, nyt esillä olevia radiotaajuusalueita jaettaessa, näiden perusteiden täyttämistä ei edellytetty.

Pääasian asianosaisten keskeiset perustelut

- 4 Kantaja on nostanut kanteen, jolla se vaatii kumoamaan vastaajan tekemän radiotaajuuksien jakamista koskevan päätöksen voimassaoloajan jatkohakemusta koskevan hylkäävän päätöksen. Kanteessaan se toteaa, että vastaajan olisi EECC-direktiivin 49 artiklan 2 kohdan nojalla pitänyt radiotaajuuksien jakamista koskevissa päätöksissään, joissa [käyttöoikeudet] on myönnetty 15 vuoden määräajaksi, mahdollistaa niiden jatkaminen vielä viidellä vuodella ennen niiden voimassaolon päättymistä, koska ZEKom-1:n säännökset ovat selvästi ristiriidassa EECC-direktiivin kanssa. Sen mukaan mainitun direktiivin 49 artiklan säännös on selkeä, täsmällinen ja ehdoton ja siten suoraan sovellettavissa ja tehokas. Mainitun säännöksen tarkoituksena on taata nykyisille oikeudenhaltioille oikeusvarmuus sekä sääntelyn ennustettavuus vähintään 20 vuodeksi. Se katsoo, että mikäli oikeudet on myönnetty 15 vuoden määräajaksi, sääntelyviranomaisen on tästä syystä velvollinen aloittamaan uusimismenettelyn vähintään 2 vuotta ennen määräajan päättymistä. Kantaja korostaa, että EECC-direktiivi sitoo Slovenian tasavaltaa siitä päivästä, jona se julkaistiin Euroopan unionin virallisessa lehdessä, toisin sanoen joulukuusta 2018 alkaen. Lisäksi se väittää, ettei mainitussa direktiivissä rajoiteta 49 artiklan 2 kohdan soveltamista vain niiden radiotaajuuksien yksittäisten käyttöoikeuksien jatkamiseen, jotka on myönnetty

direktiivin voimaantulon jälkeen, vaan sitä on sovellettava myös oikeuksiin, jotka on myönnetty ennen viimeksi mainitun säännöksen voimaantuloa ja joiden voimassaoloaika ei ollut vielä päättynyt sen tullessa voimaan. Näin ollen vastaajan olisi mainitun EECC-direktiivin säännöksen nojalla pitänyt 21.12.2020 alkaen antaa niille oikeudenhaltijoille, joille oikeudet oli myönnetty 20 vuotta lyhyemmäksi ajaksi, mahdollisuus voimassaolon jatkamiseen 20 vuoteen saakka. Tämä koskee myös kantajaa, koska 15 vuoden määräaika, jonka ajaksi sille oli myönnetty riidanalaiset radiotaajuudet, päättyi 21.9.2021, joten sen käyttöoikeus oli EECC-direktiivin tullessa voimaan eli sen täytäntöönpanoa koskevan määräajan päättyessä vielä voimassa. Kantaja vaatii Upravno sodišča kumoamaan riidanalaisen päätöksen ja palauttamaan asian vastaajana olevaan sääntelyelimeen uutta päätöstä varten.

- 5 Vastaaja toteaa vastineessaan, että EECC-direktiivin 49 artiklan 2 kohdan säännöstä sovelletaan ehdollisesti ja että jäsenvaltioille jätetään harkintavaltaa, koska siinä ei velvoiteta niitä myöntämään jatkoaikaa automaattisesti. Vastaaja toteaa myös, että langattomien sähköisten laajakaistaviestintäpalveluiden yksittäisten [käyttöoikeuksien] keston pidennyksestä säädetään sääntelyn ennustettavuuden varmistamiseksi 20 vuoden ajaksi vain niiden radiotaajuuksien [käyttöoikeuksien] osalta, jotka on jaettu EECC-direktiivin tultua voimaan, eikä mainittua säännöstä voida soveltaa taannehtivasti. Vastaaja korostaa, että jatkoajan myöntämisen perusteiden olisi pitänyt olla tiedossa jo radiotaajuuksien käyttöoikeuksia jaettaessa eli 9.6.2006, jolloin kyseisiä taajuuksia koskeva julkinen hankintailmoitus julkaistiin Slovenian tasavallan virallisessa lehdessä. Koska tässä hankintailmoituksessa ja myöhemmin radiotaajuuksien jakamista koskevassa päätöksessä ei mainittu jatkoajan mahdollisuutta, kyseistä päätöstä ei EECC-direktiivin 49 artiklan valossa voida jatkaa.

Yhteenveto ennakkoratkaisupyyntöjen perusteista

- 6 Nyt esillä olevassa asiassa on kysyttävä, onko EECC-direktiivin täysi tehokkuus taattava jatkamalla radiotaajuuksien jakamista koskevan päätöksen voimassaoloaika, vai sovelletaanko tässä direktiivissä tarkoitettuja radiotaajuusalueiden yksittäisten käyttöoikeuksien kestoja koskevia sääntöjä vain niihin oikeuksiin, jotka on myönnetty mainitun direktiivin voimaantulon jälkeen. Ellei näin ole, on kysyttävä, onko valtuutusdirektiivin täysi tehokkuus taattava arvioimalla, onko tässä kyseessä olevan radiotaajuuksien jakamista koskevan päätöksen voimassaoloaika syytä jatkaa.
- 7 In iure merkitykselliset ratkaisevat seikat ovat esillä olevassa asiassa seuraavat:
1. Vastaaja teki radiotaajuuksien jakamista koskevan päätöksen 21.9.2006 15 vuoden ajaksi, toisin sanoen 21.9.2021 saakka.
 2. Oikeuden myöntämisaikana eli 21.9.2006 Euroopan unionissa oli voimassa valtuutusdirektiivi, jonka mukaan määräajaksi myönnetyn käyttöoikeuden keston oli oltava asianmukainen kyseessä olevaan palveluun

nähdessä; Slovenian tasavallassa oli tuolloin kuitenkin voimassa ZEKom, jonka nojalla minkä hyvänsä radiotaajuusalueiden jakamista koskevan päätöksen jatkaminen 15 vuoden määräajan jälkeen oli mahdollista, mikäli kaikki näiden radiotaajuuksien käytölle säädetyt perusteet täyttyivät päätöksen voimassaolon päättyessä.

3. Radiotaajuuksien jakamista koskevan päätöksen voimassaolon päättyessä 21.9.2021 Euroopan unionissa oli voimassa EECC-direktiivi, joka ei sisällä nimenomaisia säännöksiä siitä, millä tavoin jäsenvaltioiden on säädettävä niiden radiotaajuusalueiden yksittäisten käyttöoikeuksien jatkamisesta, joita ei ollut myönnetty tämän direktiivin ollessa voimassa vaan jo aiemmin, mutta jotka olivat kuitenkin yhä voimassa direktiivin tullessa voimaan.

4. Slovenian tasavallassa oli 21.9.2021 sovellettava ZEKom-1:ä, jolla oli nimenomaisesti suljettu pois mahdollisuus loppukäyttäjille tarkoitettujen yleisten viestintäpalvelujen varmistamiseksi myönnettyjen radiotaajuusalueiden yksittäisten käyttöoikeuksien jatkamiseen 15 vuoden määräajan jälkeen.

5. Radiotaajuuksien jakamista koskevan päätöksen voimassaolon päättyessä (21.9.2021) Slovenian tasavalta ei ollut vielä saattanut EECC-direktiiviä osaksi kansallista lainsäädäntöään, mikä sen olisi pitänyt tehdä 20.12.2020 mennessä.

8 Näin ollen esillä olevassa asiassa tehtävä päätös riippuu täysin siitä, ovatko EECC-direktiivin 49 artiklan 1 ja 2 kohta suoraan sovellettavissa, missä tapauksessa käyttöoikeutta on 15 vuoden määräajan päätyttyä pääsääntöisesti jatkettava vielä viidellä vuodella, sekä siitä, sovelletaanko mainittua säännöstä (myös) niihin radiotaajuusalueiden yksittäisiin käyttöoikeuksiin, jotka myönnettiin ennen EECC-direktiivin voimaantuloa ja jotka eivät olleet vielä päättyneet sen tullessa voimaan, vai onko valtuutusdirektiivin 5 artikla mahdollisesti suoraan sovellettavissa ja onko radiotaajuuksien jakamista koskevan päätöksen voimassaolon päättyessä sen keston asianmukaisuutta tai investointien riittävää kuolettamisaikaa arvioitava sen vuoksi, että mainittu säännös on esteenä sellaiselle kansalliselle säännökselle, jonka nojalla mahdollisuus jatkaa käyttöoikeuden voimassaoloa 15 vuoden jälkeen oli suljettu pois ilman, että keston asianmukaisuutta tai investointien kuolettamisaikaa otetaan huomioon.

9 On riidatonta, ettei Slovenian tasavalta saattanut EECC-direktiiviä osaksi kansallista lainsäädäntöään ajoissa. Tästä syystä Upravno sodišče epäilee, ovatko EECC-direktiivin 49 artiklan 2 kohdan ensimmäisessä, toisessa, kolmannessa ja neljännessä alakohdassa tarkoitettut säännökset luonteeltaan ehdottomia ja täsmällisiä. Nyt esillä olevan asian ratkaisun kannalta on ratkaisevaa se, millä tavoin ilmausta "[taattava] oikeudenhaltijalle sääntelyn ennustettavuus" on tulkittava. Kantaja tulkitsee sitä siten, että oikeus on myönnettävä 15 vuodeksi, mutta 20 vuoden ennustettavuus on kuitenkin taattava tunnustamalla tarve jatkaa mainitun oikeuden voimassaoloa vielä viidellä vuodella mainitun direktiivin 49 artiklan 1 kohdan säännösten mukaisesti ellei todeta, ettei tällainen jatkoaika täytä saman direktiivin 49 artiklan 2 kohdan kolmannen alakohdan a tai b

luetelmakohdassa tarkoitettuja perusteita tai ellei toimivaltainen viranomainen ole pannut vireille saman 49 artiklan 2 kohdan neljännessä alakohdassa tarkoitettua täytäntöönpanotoimea käyttöoikeuksien ehtojen noudattamatta jättämisen takia.

- 10 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan ei ole selvää, voivatko jäsenvaltiot vapaasti päättää, millä perusteilla ne takaavat käyttöoikeuden ennustettavuuden 20 vuodeksi, ja toisin sanoen millä perusteilla ne takaavat mahdollisuuden vielä viiden vuoden jatkoaikaan, jos päättävät sen oikeuden voimassaoloajaksi 15 vuotta. Mainittu tuomioistuin pohtii myös, onko EEC-direktiivi riittävän selkeä, jotta se voi perustaa päätöksensä siihen.
- 11 Toisin sanoen kyse on siitä, onko jäsenvaltioilla mainitun direktiivin nojalla oikeus päättää, mitä perusteita oikeuden jatkamisesta päätettäessä otetaan huomioon. Tähän viittaa ennen kaikkea EEC-direktiivin 49 artiklan 2 kohdan kolmas alakohhta, jossa säädetään, että jäsenvaltioiden on jo ennen oikeuden myöntämistä asetettava käyttöoikeuksien keston jatkamisen yleiset perusteet kaikkien asianomaisten osapuolten avoimesti saataville, ja sen jälkeen täsmennetään, mihin nämä yleiset perusteet liittyvät. Jos mainitussa direktiivissä tarkoitettuja perusteita nimittäin sovellettaisiin suoraan, näiden perusteiden asettamisesta avoimesti saataville ei olisi tarpeen erityisesti säätää, koska olisi katsottava, että jos perusteet sisältyvät julkaistuihin säädöksiin, ne ovat tai niiden pitäisi olla niiden tiedossa, joille ne on suunnattu.
- 12 Toisaalta ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pohtii myös, säädetäänkö jo direktiivissä itsessään yleisistä perusteista, joita jatkoajasta päätettäessä on noudatettava (kilpailun varmistaminen, radiotaajuusalueiden tehokas käyttö, innovaatioiden ja investointien edistäminen, sijoitettu pääoma). Ennen kaikkea se kuitenkin katsoo, ettei ole selvää, voiko valtio oman harkintavaltansa nojalla päättää, että jatkoajan myöntäminen riippuu infrastruktuuriin tehtyjen investointien suuruudesta, vai säädetäänkö jo direktiivissä itsessään, että tämä peruste ja siten investointien kuolettamisaika on jatkoajan myöntämisen olennainen edellytys, sillä tällainen näkemys käy ilmi sekä 49 artiklan 1 kohdasta että saman artiklan 2 kohdasta; se pohtii myös, mikä on eri perusteiden suhde toisiinsa, toisin sanoen mitä perustetta on pidettävä ensisijaisena muihin nähden, vai voivatko jäsenvaltiot määritellä tämän seikan (ainoastaan) saattaessaan direktiivin osaksi kansallista lainsäädäntöään.
- 13 Mikäli unionin tuomioistuin vastaa myöntävästi kysymykseen siitä, onko EEC-direktiivin 49 artiklan 1 ja 2 kohdalla välitön oikeusvaikutus vertikaalisissa oikeussuhteissa, Upravno sodišče kysyy myös, edellytetäänkö tässä direktiivissä 20 vuoden ennustettavuutta tai 15 vuodeksi myönnetyn oikeuden jatkamista vielä viidellä vuodella (tietyin perustein) myös niiden radiotaajuusalueiden yksittäisten käyttöoikeuksien osalta, jotka on myönnetty ennen mainitun direktiivin voimaantuloa. EEC-direktiivin 124 artiklassa ei nimittäin säädetä näitä oikeuksia koskevista siirtymäajan toimenpiteistä, eikä se ole kyennyt päättelemään tämän direktiivin tarkoitusta näiden suhteiden osalta edes sen johdanto-osan perustelukappaleista. Se, ettei direktiiviä sovelleta taannehtivasti, saattaisi käydä

ilmi korkeintaan saman direktiivin 49 artiklan 2 kohdan kolmannesta alakohdasta, jonka mukaan voimassaolon jatkamista koskevien perusteiden on oltava tiedossa jo ennen käyttöoikeuksien jakamista, sekä saman säännöksen neljännestä alakohdasta, jonka mukaan voimassaolon jatkamista koskeva menettely aloitetaan viimeistään kaksi vuotta ennen käyttöoikeuden päättymistä. Sellaisten oikeuksien osalta, jotka päättyvät aiemmin kuin kaksi vuotta EECC-direktiivin voimaantulon jälkeen, tällaista ajanjaksoa ei näet voida taata.

- 14 Lisäksi Upravno sodišče pohtii, voiko jatkoaikaa koskevaan päätökseen EECC-direktiivin 50 artiklan 1 kohdan säännöksen valossa vaikuttaa se, että mahdollisuus oikeuden jatkamiseen oli nimenomaisesti suljettu pois mainitun oikeuden päättyessä voimassa olleen lain nojalla.
- 15 Mikäli kysymykseen siitä, sovelletaanko EECC-direktiiviä niiden radiotaajuusalueiden yksittäisten käyttöoikeuksien jatkamiseen, jotka on jaettu ennen mainitun direktiivin voimaantuloa, vastataan kieltävästi, Upravno sodišče pohtii, onko direktiivissä tarkoitettu vaikutus mahdollisesti taattava käyttöoikeuden jakamisajankohtana voimassa olleen valtuutusdirektiivin 5 artiklan 3 kohdan säännöksen nojalla, jonka mukaan oikeuden keston on oltava asianmukainen kyseessä olevaan palveluun nähden, tai ottamalla huomioon se, että investoinneille on varmistettava riittävä kuolettamisaika, kun mainittu säännös on ehdoton ja selkeä eikä edellytä unionin toimielinten tai jäsenvaltioiden säännösten antamista. Upravno sodišče on tietoinen unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä, jossa se totesi asiassa C-205/20, että direktiivin 2014/67 20 artiklalla, jonka mukaan määrättyjen sakkojen on oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia, on välitön oikeusvaikutus. Selkeytensä ja ehdottomuutensa puolesta asianmukaisuus ja oikeasuhteisuus ovat toisiinsa verrattavissa olevia käsitteitä. Mikäli mainittuja valtuutusdirektiivin tai valtuutusdirektiivin muuttamisesta annetun direktiivin säännöksiä on sovellettava, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pohtii, mitä perusteita radiotaajuusalueiden yksittäisen käyttöoikeuden jatkamiseen olisi sovellettava.